

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO liŚ) jest największym w historii Unii Europejskiej programem pomocowym. Swym zakresem obejmuje inwestycje w podstawową infrastrukturę kraju, w skład której wchodzi przede wszystkim ściśle ze sobą powiązane elementy infrastruktury technicznej, ale także zasadnicza infrastruktura społeczna.

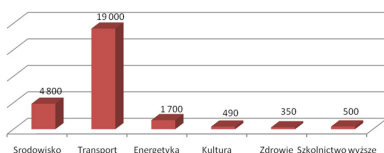
Wielkość środków unijnych zaangażowanych w realizację PO liŚ to prawie 28 miliardów euro (z 67 mld euro wszystkich środków unijnych przyznanych Polsce na lata 2007-2013). Budżet całego programu, łącznie z wkładem krajowym, wynosi 37,6 mld euro. PO liŚ jest jednocześnie olbrzymim wyzwaniem dla władz, a jego wdrażanie egzaminem dla wszystkich podmiotów w nim uczestniczących. O jego wielkości świadczyć może to, że na samą pomoc techniczną (wsparcie procesu zarządzania programem oraz wzmocnienie potencjału administracyjnego zaangażowanych w jego wdrażanie instytucji, których liczbę szacuje się na ponad 100) przeznaczono bagatela 581,3 mln euro.

Celem programu Infrastruktura i Środowisko jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Wskaźnikiem realizacji tego celu jest pozycja Polski w rankingu światowej konkurencyjności w obszarze infrastruktury, ogłaszany corocznie przez niezależny międzynarodowy instytut IMD (niezależny ranking porównujący najważniejsze kraje świata uwzględniający obszary wspierane przez program operacyjny). W obszarze infrastruktury ocenie poddawane są następujące czynniki: podstawowa infrastruktura, infrastruktura technologiczna, infrastruktura naukowa, zdrowie, środowisko naturalne, edukacja. Polska zajmuje obecnie odległą 50. pozycję na 60 sklasyfikowanych krajów. Celem jest aby w 2013 roku plasować się na 45 pozycji.

Przede wszystkim transport i środowisko...

Twórcom Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przyświecała idea horyzontalnego myślenia strategicznego, zamiast myślenia sektorowego. Zgodnie z założeniami programu punktem wyjścia do określenia zakresu jego ingerencji była zasada maksymalizacji efektów rozwojowych, uwarunkowana komplementarnym potraktowaniem sfery technicznej i społecznej. Do opracowania celów i założeń programu powołano specjalne międzyresortowe grupy robocze.

Pierwszy projekt podziału pieniędzy powstał w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego jako wynik wspólnej pracy ekspertów z resortów gospodarki, rozwoju, środowiska i zdrowia. Zgodnie z tym podejściem, przynoszącym największe korzyści dla gospodarki, programem objęto sektory ściśle ze sobą powiązane: transport, środowisko, czy energetyka. Podział środków UE dostępnych w ramach PO IiŚ pomiędzy poszczególne sektory przedstawia wykres.

Większość środków PO IiŚ przeznaczono na finansowanie inwestycji w sektorze transportu, przede wszystkim na drogi, ale również koleje, lotniska, a także transport morski. Dzięki funduszom Polska ma nadzieje nadgonić zaległości w tej dziedzinie poprzez budowę 636 km autostrad i ponad 2219 km dróg ekspresowych, modernizację 1566 km linii kolejowych i rozbudowę ośmiu głównych portów lotniczych. Największymi beneficjentami programu są GDDKiA oraz PKP PLK. Inwestycje w drogi, porty, lotniska mają na celu zaktywizować te regiony, które do tej pory rozwijały się wolniej, ale także włączyć Polskę do europejskiego systemu transportowego w ramach sieci TEN-T.

Jednym z ważniejszych obszarów rozwojowych w Polsce potraktowano środowisko, do którego trafiło ok. 4,8 mld euro. Zaplanowano pieniądze na budowę sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni, ale również na tzw. „zielone technologie” dla firm, ale nawet pieniądze na specjalne korytarze ekologiczne dla zwierzyny (30 mln euro) i parki narodowe. W zakresie inwestycji dotyczących ochrony środowiska zakłada się realizację m.in. takich inwestycji jak: budowa lub modernizacja 318 oczyszczalni ścieków, budowa lub remont 9 000 km sieci kanalizacyjnej oraz modernizacja lub budowa 44 zakładów zagospodarowania odpadów.

Pula środków przeznaczona na dofinansowanie sektora energetycznego wynosi ok. 1,7 mld euro. Inwestycje w tym sektorze mają przynieść efekt w postaci 690 MW dodatkowej mocy elektrowni wykorzystujących odnawialne źródła energii. Znacznie rozbudowane zostaną sieci rurociągów ropy naftowej i gazu poprzez budowę 1000 km gazociągów przesyłowych, 4900 km gazociągów dystrybucyjnych i 450 km ropociągów. Ponadto nastąpi powiększenie elektroenergetycznej sieci przesyłowej o

ok. 600 km.

Znacznie mniej środków przeznaczono na kulturę, zdrowie i szkolnictwo wyższe – w sumie ok. 1,3 mld euro. W zakresie infrastruktury społecznej program przyniesie efekty w postaci budowy lub remontu 120 obiektów edukacyjnych i 31 obiektów kulturalnych oraz modernizacji 160 ośrodków opieki zdrowotnej i zakupu 600 ambulansów.

Ze środków mogą korzystać samorządy, przedsiębiorcy, administracja rządowa, ośrodki naukowe, szkoły wyższe, instytucje kultury, czy rozmaite organizacje pozarządowe, ale również na przykład straże i inspekcje zajmujące się ochroną środowiska. Większość środków została rozdysponowana w postaci projektów kluczowych, pozostała część będzie przyznawana w konkursach.

Infrastruktura i Środowisko - trampolina do rozwoju...

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko wychodzi naprzeciw tezie, że zapóźnienia rozwojowe w Polsce mają przede wszystkim charakter luki infrastrukturalnej, która uniemożliwia optymalne wykorzystanie zasobów kraju oraz blokuje istniejący w nim potencjał. U podstaw założeń programu leży stwierdzenie, że niezbędnym warunkiem dla wzrostu konkurencyjności i poprawienia atrakcyjności inwestycyjnej Polski jest przezwyciężenie właśnie barier infrastrukturalnych.

Stąd w realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pokłada się olbrzymie nadzieje: z jednej strony na efektywne wykorzystanie funduszy unijnych, ale przede wszystkim widzi się w nim szansę na modernizację kraju i źródło jego rozkwitu, głównie poprzez rozwój infrastruktury i poprawę stanu środowiska naturalnego. W konsekwencji ma nastąpić poprawa atrakcyjności inwestycyjnej kraju.

O skali programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko może świadczyć fakt, że projekty realizowane w jego ramach będą stanowiły aż 1/3 wszystkich inwestycji prorozwojowych prowadzonych do roku 2015 z udziałem środków publicznych. Minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska podkreśla, że wszystkie duże drogi, autostrady, drogi ekspresowe, wszystkie wielkie przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska oraz związane z kulturą o znaczeniu krajowym będą, bądź już są realizowane w ramach Infrastruktury i Środowiska. Również część inwestycji związanych z Euro 2012, np. modernizacja dworców i kolei oraz transport miejski w miastach gospodarzach mistrzostw.

Zatem, jeśli na bieżąco będą wykrywane i usuwane bariery stojące na drodze do jego wdrażania, takie jak niesprawność urzędów, brak ostatecznego wytyczenia obszarów Natura 2000, niedostosowanie legislacji, brak uregulowania statusu prawnego gruntów, czy nawet opieszałość kluczowych beneficjentów i biorąc pod uwagę jego potencjał, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko będzie solidnym wsparciem w realizacji priorytetów rozwojowych Polski na dobrych kilka

PO liŚ szansą na rozwój

Utworzono: poniedziałek, 08, luty 2010 08:39 Justyna Czapiewska

najbliższych lat.

Justyna Czapiewska

www.fojud.pl